

Život Cirkvi

Ročník 14

48/2007

ADVENT

Začína nový liturgický rok

Po pol roku som dostal pozvánku opäť navštíviť malú farnosť na Morave. Malá farská sála bola plná farníkov. Od mladých až po tých starších.

Po prednáške na tému film, filmové umenie, hodnoty vo filme, sa rozprúdila diskusia. Ľudia sa zaujímali, pýtali sa, diskutovali. Od filmu sme sa dostali i k iným spoločenským i cirkevným otázkam. Názory boli rôzne. Čo ma však veľmi milo prekvapilo, bola vzájomná ochota počúvať sa, rešpektovať názor druhého, hoci iný s ním nemusel súhlasiť. Nezostalo iba pri prednáške na fare. Neskôr sme sa presunuli na večeru k jednej z farničok. Nebolo to posedenie pre vyvolených. Vo veľkej obývačke boli nanosené stoličky z celého domu a provizórne pripravené stoly. Ak nebudem opisovať dobroty na stole, to, čo ma veľmi milo prekvapilo, bola spontánnosť a jednoduchosť v tomto- doslova a dopísmena farskom spoločenstve. Nikto sa necítil nadradený, podradený, viac, či menej. Zažil som spoločenstvo.

Hovorím o tom i v súvislosti s pastoračným plánom Katolíckej cirkvi na Slovensku. Už o pár dní bude verejne odprezentovaný a predstavený na osobitnej tlačovej konferencii. Zaiste, nájdu sa nadšenci, no zaiste i tvrdí kritici. Na základe toho, že som mohol sledovať jeho prípravu tak trochu zo zákulisia, som rád, že je. Prináša azda po prvýkrát hlbšiu analýzu toho, kde sa Katolícka cirkev na Slovensku nachádza a kadiaľ je potrebné ísť. Nenájdete v ňom otázky a odpovede, príkazy, či zákazy. Ukazuje smer. Rodina, sociálne núdzni, mládež. To sú základné oblasti, ktoré boli zvolené za priority. Som rád, že medzi ne pribudla i permanentná formácia nás, kňazov. Vo farnostiach sa často cítime osamelí, nepochopení, nedocenení,

Objaviť v dave jedného

jednoducho sami. A ak sa k tomu pričlení osobná kríza či rezignácia, končí to odchodom.

Potrebuje nielen spätnú väzbu, dobré slovo, ale aj nové výzvy a naplnenie. Je na nás, ako sa chopíme tejto príležitosti.

Skúsenosť ukazuje, že kňaz, ktorý sa nespolieha iba na to, čo sa naučil a nadobudol v seminári, má čo ponúknuť.

Na druhej strane je potrebný záujem tých, ktorým kňaz slúži. Možno slovo poďakovania za podarenú kázeň, usporiadaný koncert, návštevu chorého. Stačí niekedy málo. Aj kňaz zostáva človekom, ktorý potrebuje počuť slovo ďakujem. A potom- je potrebná spoluúčasť na poslaní farnosti. Oblasť charity, práce s mládežou a s deťmi, spoločenstvá... To všetko je priestor pre všetkých, ktorí vo farnosti majú na túto prácu schopnosti, charizmu i ochotu.

V moravskej farnosti mi pani doktorka, ktorá bola prítomná na mojej prednáške, ponúkla s úplnou samozrejmosťou ako darček- očkovanie proti chrípke... Nie, nevyužil som túto ponuku, ale príjemne ma prekvapila. Z chuti sme sa zasmiali a pobavili. Potrebovali by sme všetci očkovanie proti beznádeji a rezignácii. Takúto ampulku síce na Morave nemali, no zážitok v tejto farnosti takým zaočkovaním na pár dní, či týždňov určite bol.

Dnes sme povolani vydávať svedectvo. Som si toho stále viac vedomý, keď niekedy len bezradne krútim hlavou nad formou i obsahom spracovaných správ o cirkvi. „Pán hovorca, bude to otvorená relácia s objektívnym miestom pre všetkých s otvoreným koncom...“ Už pri prvých slovách redaktora je však jasné, že nepôjde ani o objektivitu, ani o otvorený koniec. Svoj pohľad totiž uzavrel už na začiatku. Nie, nesťažujem sa, konštatujem. Aj to patrí k práci hovorcu. Uvedomujem si však stále viac a viac, že každé jedno vystúpenie v médiách sa pre nás, kresťanov stáva príležitosťou zdôvodniť nádej, ktorú v sebe nosíme. S rizikom, že budeme označení za spiatočníkov, alebo zaostalcov.

Ako hovorí Alessandro Pronzato, musíme sa opäť naučiť rátať do jedna. Nie masy, nie dav, ale jeden konkrétny človek. Hovoriť tak, ako by som to vysvetľoval, či viedol dialóg s jedným, konkrétnym človekom. Je ťažké vrátiť sa v myslení týmto smerom. Z púti, kde sú zástupy, plných kostolov, kde sú veriaci, či prednášok, kde sú študenti. Bude potrebné opäť klásť dôraz na svedectvo jednotlivcov. Nepohrdnúť prednáškou či stretnutím s niekoľkými namiesto plných sál. V najbližšej dobe bude potrebné opäť objaviť jedného- človeka, osobu. Nech aj prichádzajúci advent je touto výzvou. Aby sme v dave nezabudli na toho Jedného, ktorý prišiel medzi nás!

RV, Jozef Kováčik / foto -pz-

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána

Pápež Benedikt XVI. po svätej omši, ktorú slávil v nedeľu 25. novembra predpoludním v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne, sa v procesii odobral na Námestie sv. Petra, kde sa spolu s veriacimi pomodlil mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovoral týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry,

v utorok v meste Annapolis v Spojených štátoch amerických Izraelčania a Palestínci v spolupráci s medzinárodnou komunitou hodlajú obnoviť spoločné rokovania. Mali by smerovať k nájdeniu spravodlivého a definitívneho riešenia konfliktu, pre ktorý Svätá zem už šesťdesiat rokov krváca a ktorý je príčinou mnohých slz a utrpení týchto dvoch národov. Vyzývam vás k zjednoteniu sa v modlitbe počas dňa modlitby, ktorý na dnešný deň pri tejto príležitosti vyhlásila Konferencia biskupov USA, aby sme tak vyprosili od Pána Boha pokoj pre túto pre nás takú

drahú oblasť a dary múdrosti a odvahy pre všetkých protagonistov tohto dôležitého stretnutia.

Na záver dnešnej slávnosti by som rád vyjadril môj srdečný pozdrav všetkým prítomným. Osobitná vďaka patrí veriacim, ktorí prišli zďaleka, aby sprevádzali nových kardinálov a zúčastnili sa na tejto udalosti, ktorá je jedinečným prejavom jednoty a univerzálnosti Katolíckej cirkvi. Môj osobitný pozdrav patrí aj rôznym civilným autoritám.

Pripravme sa teraz na modlitbu Anjel Pána. Pri príležitostiach, ako je tá dnešná, ešte viac cítíme duchovnú prítomnosť Panny Márie. Je medzi nami dnes podobne, ako bola vo večeradle v Jeruzaleme, a sprevádza nás touto etapou putovania Cirkvi. Jej chceme zveriť aj nových členov kardinálskeho zboru, aby každý z nich - podobne ako všetci služobníci Cirkvi - mohol vždy napodobňovať Krista vo veľkorysej službe Bohu a jeho ľudu a tak mať účasť na jeho oslávenej

Pápež Benedikt XVI. vydal novú encykliku SPE SALVI

Pápež Benedikt XVI. vydal v piatok 30. novembra novú encykliku „Spe salvi“. Po prvej encyklike venovanej téme lásky, prichádza pápež s úvahou a pohľadom na nádej. Je inšpirovaná citátom z listu svätého apoštola Pavla Rimanom (Rim 8, 24) „spe salvi facti sumus“ – v nádeji sme spasení. V asi 50 stranovom dokumente pápež reaguje na globalizovaný rast bohatstva i chudoby, kde jedni strácajú nádej pre neznesiteľné životné podmienky, iní z presýtenia hmotným blahobytom.

Benedikt XVI. sa zamýšľal nad tým, odkiaľ človek v dnešnom svete môže načerpať nádej pre plnohod-

notný život. Okrem biblického pohľadu a bohatstva kresťanskej tradície ponúka pápež aj historický priezrak rôznych období, v ktorých ľudia hľadali nádej v klamlivých predstavách. Pápež konštatuje, že iba osobný a živý Boh je schopný ponúknuť človeku nádej, ktorá dokáže prekonať všetky prekážky a robí ho človekom v plnosti. Odpoveďou človeka na tento dar Boha je viera. Svoj pohľad na hľadanie nádeje dopĺňa pápež konkrétnymi príkladmi zo života tých, pre ktorých sa kresťanská viera stala základom a naplnením života.

TK KBS

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Sv. Efrém Sýrsky

Drahí bratia a sestry,

podľa dnes bežného názoru je vraj kresťanstvo európskym náboženstvom, ktoré neskôr exportovalo kultúru tohto kontinentu do iných krajín. Skutočnosť je však omnoho zložitejšia, lebo kresťanské náboženstvo má korene v Starom zákone, v Jeruzaleme, a teda v semitskom svete. Kresťanstvo z týchto starozákonných koreňov stále čerpá. Aj jeho šírenie v prvých storočiach prebiehalo tak smerom na Západ - do grécko-latinského sveta, kde potom inšpirovalo európsku kultúru, ako aj na Východ - až do Perzie a Indie, čím v prostredí semitských jazykov prispelo k vzniku špecifickej kultúry

s vlastnou identitou. S cieľom poukázať na túto kultúrnu rozmanitosť jedinej kresťanskej viery v jej počiatkoch som minulú stredu vo svojej katechéze hovoril o predstaviteľovi tohto druhého prúdu kresťanstva, o perzskom mudrcovi Afrahatovi, ktorého temer nepoznáme.

Dnes chcem pokračovať v tejto línii, a preto budem hovoriť o sv. Efrémovi Sýrskom, ktorý sa narodil okolo roku 306 v Nisibise v kresťanskej rodine. Je najvýznamnejším predstaviteľom kresťanstva sýrskeho jazyka a jedinečným spôsobom spojil povolanie teológa a básnika. Vyrastal po boku Jakuba, biskupa z Nisibisu (303 – 338), a spolu s ním založil v tomto meste teologickú školu.

Po vysvätení za diakona sa intenzívne zapájal do života miestnej kresťanskej komunity až do roku 363, keď Nisibis padol do rúk Peržanov. Efrém vtedy emigroval do Edessy, kde pokračoval v kazateľskej činnosti. Tu aj v roku 373 zomrel po tom, čo sa nakazil morom pri ošetrovaní chorých. Nevie sa spoľahlivo, či bol mníchom, no v každom prípade je isté, že až do svojej smrti zostal diakonom a žil v celibáte a chudobe. Vo svojom špecifickom kultúrnom výraze sa základná spoločná kresťanská identita javí takto: viera, nádej – tá nádej, ktorá umožňuje žiť na tomto svete v chudobe a čistote, pričom všetky očakávania viaže na Pána – a nakoniec láska až po úplné sebadarovanie sa v starostlivosti o chorých na mor.

Sv. Efrém zanechal veľké teologické dedičstvo: jeho pozoruhodné dielo možno rozdeliť do štyroch kategórií: diela písané ako skutočná próza (polemické traktáty alebo biblické komentáre); diela písané ako poetická próza; homílie vo veršoch; a nakoniec hymny, ktoré sú určite najrozsiahljšou časťou Efrémovho diela.

Efrém je veľmi bohatým a zaujímavým autorom z mnohých hľadísk, osobitne z hľadiska teologického. Špecifickosť jeho diela spočíva v tom, že sa v ňom teológia snúbi s poéziou. Ak si chceme priblížiť jeho učenie, musíme si hneď na začiatku uvedomiť jedno: jeho teológia má formu poézie. Poézia mu prostredníctvom paradoxov a obrazov umožňuje prehĺbovať teologickú reflexiu. Jeho teológia sa tak zároveň stáva liturgiou a hudbou. Bol to skutočne aj veľký skladateľ a hudobník. Teológia, uvažovanie o viere, poézia, spev a oslava Boha idú ruka v ruke. Práve v liturgickom charaktere Efrémovskej teológie sa žiarivo zjavuje Božia pravda. Pri hľadaní Boha, pri svojej teologickej práci využíval metódu paradoxu a symbolu. Často využíval protikladné obrazy - prostredníctvom nich zdôrazňoval tajomstvá Boha.

Nemôžem teraz predstaviť viac z jeho diela aj preto, lebo poéziu nie je jednoduché preložiť, pre určitú predstavu o jeho poetickej teológii by som však rád zacitoval aspoň úryvky z dvoch hymnov. Najprv vzhľadom na blížiaci sa advent ponúknem niekoľko nádherných obrazov z hymnu O narodení Krista. Efrém v nich pred Najsvätejšou Pannou inšpirovane vyjadruje svoj úžas:

„Pán prišiel v nej, aby sa urobil sluhom.

Slovo prišlo v nej, aby mlčalo v jej lone.

Blesk prišiel v nej, aby neurobil nijaký hluk.

Pastier prišiel v nej a hľa, narodený Baránok, ktorý tlmene plače.

Lebo Máriino lono prevrátilo úlohy:

Ten, čo stvoril všetky veci, ujal sa ich, no chudobný.

Najvyšší prišiel v nej (Márii), no vstúpil pokorne.

Žiara prišla v nej, no odetá do biednych šiat.

Ten, ktorý štedro nadeľuje všetko, poznal, čo je hlad.

Ten, ktorý všetkých napája, poznal, čo je smäd.

Nahý a bez ničoho vyšiel z nej ten, čo (krásou) všetko zaodievá.“ (O narodení, 11, 6 – 8)

Na vyjadrenie tajomstva Krista Efrém používa veľké množstvo rozmanitých tém, výrazov, obrazov. V jed-

nom zo svojich hymnov pôsobivo spája postavu Adama (v raji) s Kristom (v Eucharistii).

„Uzavretá mečom cherubínov, uzavretá bola cesta k stromu života. No Pán tohto stromu sa dal národom za pokrm, on sám v (eucharistickej) obete.

Stromy Edenu dostal prvý Adam za pokrm.

Pre nás sa Záhradník záhrady sám stal pokrmom našich duší. Spolu s Adamom, ktorý opustil raj, sme my všetci z neho odišli.

Teraz, keď meč bol sňatý dole od kopíi (na kríži), môžeme sa vrátiť.“ (Tamže 49, 9 – 11)

Keď Efrém hovorí o Eucharistii, pomáha si dvoma obrazmi - tlejúcim či žeravým uhlíkom a perlou. Obraz žeravého uhlíka prevzal z Knihy proroka Izaiáša (porov. 6, 6): serafín kliešťami vzal uhlík a zľahka sa dotkol perí proroka, aby ich očistil; kresťan sa však dotýka uhlíka, ktorým je sám Kristus, a požíva ho.

„V tvojom chlebe sa ukrýva Duch, ktorý nemôže byť požitý; v tvojom víne je oheň, ktorý sa nedá piť.

Duch v tvojom chlebe, oheň v tvojom víne: hľa, zázrak prijatý našimi perami.

Serafin sa nemohol prstami priblížiť k uhlíku, ten sa dotkol len Izaiášových pier;

prsty ho neuchopili, ústa nezhltili; nám však Pán umožnil urobiť oboje.

Oheň hnevu zostúpil, aby zničil hriešnikov,

oheň milosti však zostúpil na chlieb a zostal v ňom.

Namiesto ohňa, ktorý človeka ničí, požili sme oheň v chlebe a oživil nás.“ (O viere 10, 8 – 10)

A ešte posledný príklad z hymnov sv. Efréma, kde sa hovorí o perle ako o symbole bohatstva a krásy viery.

„Položte (perlu), bratia moji, na dlaň mojej ruky, aby som ju mohol preskúmať.

Začal som ju pozorovať z jednej i druhej strany: z oboch však mala rovnaký vzhľad.

(Také) je hľadanie Syna, nezbadateľného, lebo je svetlo samo.

V jeho žiari som uvidel jas, ktorý sa nestane temným; a v jeho čistote veľký symbol tela nášho Pána, ktoré je čisté.

V jeho nedeliteľnosti som uzrel pravdu, ktorá je nerozdeliteľná.“ (O perle 1, 2 - 3)

Postava Efréma je pre život rôznych kresťanských cirkví stále aktuálna. Objavujeme ho v prvom rade ako teológa, ktorý vychádzajúc zo Svätého písma poeticky reflektuje tajomstvo vykúpenia človeka, ktoré uskutočnil Kristus, vtelené Božie Slovo. Jeho teologická reflexia je vyjadrená obrazmi a symbolmi prevzatými z prírody, každodenného života a z Biblie. Efrém dáva básňam a liturgickým hymnom náučný a katechetický charakter - ide o teologické hymny, vhodné na prednes alebo liturgický spev. Týmto hymnami si pomáhal pri šírení cirkevnej nauky počas liturgických sviatkov. Vo svojej dobe sa tieto hymny ukázali ako mimoriadne účinné ka-

techetické prostriedky kresťanského spoločenstva.

Významná je aj Efrémova úvaha na tému Boha Stvoriteľa: nič v stvorení nie je osamotené a svet je - popri Svätom písme - Božou Bibliou. Tým, že človek nesprávne využíva svoju slobodu, prevrátil poriadok vesmíru.

Pre Efréma je veľmi dôležitá aj úloha ženy. Spôsob, akým o nej hovorí, vždy oduševňuje citlivosť a rešpekt: Ježišov príbytok v Máriinom lone vysoko pozdvihol dôstojnosť ženy. Podľa Efréma tak, ako niet vykúpenia bez Ježiša, niet ani vtelenia bez Márie. V Efrémových textoch teda nachádzame Boží a ľudský rozmer tajomstva nášho vykúpenia. Poeticky a výlučne biblickými obrazmi tak anticipuje teologický kontext a istým spôsobom aj samotný jazyk veľkých kristologických definícií koncilov 5. storočia.

Efrém, ktorého kresťanská tradícia poctila titulom „harfa Svätého Ducha“, zostal po celý život diakonom svojej Cirkvi. Bola to voľba rozhodná a príznačná: bol diakonom, čiže služobníkom, tak v liturgickej službe, ako aj – a ešte radikálnejšie - v láske ku Kristovi, ktorú vyspieval nenapodobiteľným spôsobom, a napokon aj v láske k bratom, ktorých s nevšedným majstrovstvom privádzal k poznaniu Božieho zjavenia. Preložila Mária Spišiaková

Svätý Otec sa stretol s kardinálmi v rámci dňa modlitby a reflexie o stave ekumenizmu

Vatikán (24. novembra, RV) – Sociálna náuka Cirkvi sa stala jednou z najslubnejších oblastí pre ekumenický pokrok - uviedli to kardináli, ktorí sa včera stretli s pápežom Benediktom XVI. v rámci dňa modlitby a reflexie, týkajúcej sa súčasnej situácie v oblasti ekumenizmu, ktorý bol súčasťou prípravy na dnešné konzistorium. Stretnutie otvoril dekan kolégia kardinálov a bývalý vaticánsky štátny sekretár kardinál Angelo Sodano. Predseda Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov kardinál Walter Kasper predniesol prejav o troch základných oblastiach, týkajúcich sa ekumenizmu – vzťahoch so starobylými východnými a pravoslávnymi cirkvami; so spoločenstvami, zrodenými z reformy 16. storočia; a s charizmatickými a pentekostálnymi hnutiami, ktoré sa rozvinuli predovšetkým v minulom storočí.

V následnej diskusii podľa oficiálneho komuniké vystúpilo 17 kardinálov, ktorí sa dotkli rôznych problémov, napríklad ekumenickej angažovanosti kresťanov v oblastiach sociálnej a charitatívnej práce a v obrane morálnych hodnôt v rámci transformácie moderných spoločností. Zvlášť predstavili sociálnu náuku Cirkvi a jej uplatňovanie, ako jedno z najslubnejších polí pre rozvoj ekumenizmu. Ako ďalej uvádza komuniké, „hovorili o úsilí pokračovať v „očisťovaní pamäte“ a používaní komunikačných metód, ktoré zohľadňujú pocity ostatných kresťanov. Navrhli hlbšie ponorenie sa do

možností ekumenického rozvoja.“ Kardináli spomenuli aj dôležité udalosti v ekumenickom dialógu, vrátane zhromaždenia v rumunskom Sibiu a návštevy ruského pravoslávneho patriarchu Alexeja II. v Paríži. Ďalšou témou boli vzťahy Katolíckej cirkvi so židovstvom a medzináboženský dialóg. Stretnutie pokračovalo populárnou výmenou názorov na život Cirkvi vo všeobecnosti a prejavom ho uzavrel Svätý Otec. **-dj-**

Zoznam nových kardinálov

Vatikán (24. novembra, RV) – Zoznam 23 nových kardinálov, ktorých 17. októbra na konzistoriu kreoval pápež Benedikt XVI.:

Leonardo Sandri – prefekt Kongregácie pre východné cirkvi

John Patrick Foley – veľmajster rádu rytierov svätého Božieho hrobu v Jeruzaleme

Giovanni Lajolo – predseda Pápežskej komisie pre štát a predseda Governatorátu štátu Vatikán

Paul Joseph Cordes – predseda Pápežskej rady „Cor Unum“

Angelo Comastri – arcikňaz Baziliky sv. Petra

Stanislaw Rylko – predseda Pápežskej rady pre laikov

Raffaele Farina – archivár a bibliotekár svätej Rímskej cirkvi

Augustín García-Gasco Vicente – arcibiskup Valencie (Španielsko)

Seán Baptist Brady – arcibiskup Armaghu (Írsko)

Lluís Martínez Sistach – arcibiskup Barcelony (Španielsko)

André Vingt-Trois – arcibiskup Paríža (Francúzsko)

Angelo Bagnasco – arcibiskup Janova (Taliansko)

Théodore-Adrien Sarr – arcibiskup Dakaru (Senegal)

Oswald Gracias – arcibiskup Bombaja (India)

Francisco Robles Ortega – arcibiskup Monterrey (Mexiko)

Daniel N. DiNardo – arcibiskup Galveston-Houstonu (USA)

Odilio Pedro Scherer – arcibiskup São Paula (Brazília)

John Njue – arcibiskup Nairobi (Keňa)

Benedikt XVI. sa rozhodol povýšiť do kardinálskej hodnosti aj ďalších šesť kňazov a cirkevných predstaviteľov za ich zásluhy v službe Cirkvi:

S.B. Emmanuela III. Delyho – chaldejského patriarchu Babylonu

Giovanniho Coppu – apoštolského nuncia

Estanislava Estebana Karlica – emeritného arcibiskupa Paraná

P. Urbana Navaretta SJ – bývalého rektora Pápežskej Gregorovej univerzity

P. Umberta Bettiho, O.F.M. – bývalého rektora Pápežskej univerzity sv. Jána v Lateráne

Svätý Otec novým kardinálom: Pán vám zveruje službu lásky pre Boha, Cirkev a pre bratov

Vatikán (24. novembra, RV) – V sobotu na verejnom konzistóriu v Bazilike sv. Petra pápež Benedikt XVI. kreoval 23 nových kardinálov a odovzdal im tituly a kardinálske birety. Vo svojom príhovore poukázal na to, že univerzalita, katolíckosť Cirkvi sa odráža aj v zložení kolégia kardinálov – mnohí sú pastiermi diecéznych komunit, ďalší pôsobia v priamej službe apoštolskému stolcu a ostatní vykonávajú svoju službu v špecifických pastoračných sektoroch. Svätý Otec zdôraznil, že dobre vie, koľko námahy a obetavosti si dnes vyžaduje starostlivosť o duše. Vzhľadom na tieto okolnosti s o to vzácnejším pocitom vyjadril ocenenie za vernú službu, ktorú noví kardináli už mnoho rokov konajú v rôznych cirkevných oblastiach. Službu, ktorú sú menovaním do kardinálskej hodnosti povolani vykonávať s ešte väčšou zodpovednosťou, v najužšom spoločenstve s biskupom Ríma:

„Evanjelista Marek nám pripomína, drahí a ctihodní bratia, že každý pravý učeník Krista môže túžiť iba po jednej veci – zdieľať jeho utrpenie, bez toho, aby očakával nejakú náhradu. Kresťan je povolaný prijať stav sluhy, nasledujúc Kristove kroky, teda obetujúc svoj život nezištne pre druhých. Nie túžba po moci a úspechu, ale pokorné darovanie seba samého pre dobro Cirkvi – toto má charakterizovať každé naše gesto a každé naše slovo. Skutočná kresťanská veľkosť v skutku nespočíva v ovládaní, ale v službe. Ježiš dnes opakuje každému z nás, že On „neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých“ (Mk 10,45). Toto je ideál, ktorý má orientovať našu službu, drahí bratia. Vstupujúc do kolégia kardinálov vám Pán zveruje službu lásky: lásky pre Boha, lásky pre svoju Cirkev, lásky k bratom s bezpodmienečnou

oddanosťou, „usque ad sanguinis effusionem“ – až po vyliatie vlastnej krvi. Ako vyjadruje aj formula vkladania kardinálskeho biretu a ako ukazuje aj červená farba odevu, ktorý budete nosiť.“

Kardinálske kolégium má od dnešného dňa 201 členov, 120 voličov a 81 nevoličov. -dj- / foto -lr-

Benedikt XVI. novým kardinálom: Nezabudnite, akého Kráľa ste služobníkmi

Vatikán (25. novembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. v nedeľu o 10.30 hod. v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne predsedal slávnostnej svätej omši spolu s novými kardinálmi, ktorým pri tejto príležitosti odovzdal kardinálsky prsteň. Vo svojej homílii sa k veriacim, okrem iného, obrátil aj týmito slovami: „Je potrebné vyjsť z centrálnej udalosti, ktorou je kríž. Kristus v ňom poukazuje na svoju jedinečnú kráľovskú hodnosť. Na Kalvárii sa dostávajú do konfrontácie dva protikladné postoje. Niektorí z tých, čo stoja pri kríži ako aj jednej z lotrov na kríži, sa obracajú na ukrižovaného s opovrhnutím. Ak si ty Kristus, kráľ a mesiáš – hovorili – zostúp z kríža a zachráň seba samého. Ježiš naopak zjavuje vlastnú slávu tým, že ostáva na kríži, ako obeťovaný baránok. K nemu sa neočakávane pridáva ďalší z dvoch lotrov, ktorý implicitne vyznáva kráľovskú hodnosť nevinného a spravodlivého, keď vyznáva: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva“ . (...) Podľa evanjelistu Jána, božia sláva je tu už prítomná, aj keď je ešte skrytá v udalosti kríža. Podobne aj podľa Lukáša budúcnosť je anticipovaná v prítomnom okamihu vtedy, keď Ježiš prisľúbi kajúcemu lotrovi: „Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.“ (Lk 23,43).“

„Scéna ukrižovania v štyroch Evanjeliách predstavuje moment pravdy, v ktorom sa roztrhne „chrámová opona“ a zjavuje Svätého medzi svätými. V ukrižovanom Ježišovi sa prejavuje Božie zjavenie maximálnym možným spôsobom, pretože Boh je láska, a smrť na kríži je najväčším aktom lásky v dejinách. Preto v kardinálskom prsteni, ktorý o chvíľu odovzdám novým členom kardinálskeho kolégia, je znázornené práve ukrižovanie. Toto, drahí bratia – neo-kardináli, bude pre vás vždy pozvaním k tomu, aby ste nezabudli akého kráľa ste služobníkmi, na aký trón bol on povýšený a ako bol verný do konca, aby zvíťazil nad hriechom a nad smrťou mocou božieho milosrdenstva. Matka Cirkev, Kristova nevesta, vám darúva toto znamenie ako pamiatku svojho Ženicha, ktorý ju miloval a daroval jej seba samého (por. Ef, 5, 25). Takto, keď budete nosiť kardinálsky prsteň, budete aj vy vždy povolani dávať vlastný život pre Cirkev.“ -ls-

Dar Benedikta XVI. novým kardinálom

Vatikán (27. novembra, RV/CNS) – 23 nových kardinálov dostalo pri príležitosti svojho menovania od pápeža Benedikta XVI. vzácny dar. Je ním špeciálne vydanie Kompendia Katechizmu Katolíckej cirkvi z roku 2005 v talianskej verzii. Viazané je v červenom hodvábe a nechýba na ňom pápežská pečať. Okrem 14 umeleckých prác, ktoré pre dielo vybral ešte Ján Pavol II., obsahuje vydanie pre kardinálov ďalších 49 fotografií a osem plnofarebných miniatúr, ktoré sú ručne aplikované na stránky. **-mf-**

Nedeľný príhovor kardinála Tomka: O kardináloch

Na sviatok Krista Kráľa Benedikt XVI. vymenoval 23 kardinálov. Každé také menovanie vzbudzuje záujem a zvedavosť o tieto osobnosti, o ich úlohy a dokonca aj o ich oblek purpurovej farby. Práve tá farba je príčinou, že v známych anglických slovníkoch akými sú Webster a Random sa pod slovom „cardinal“ uvádza aj tropický vták podobnej farby, ktorého som fotografoval v rôznych krajoch sveta, tiež americký červený kvet „Lobelia cardinalis“ a nakoniec cirkevný hodnostár, o ktorom je reč. Starý Slovník slovenského jazyka (1959) má pod heslom „kardinál“ nasledovný opis: „najvyšší katolícky cirkevný hodnostár po pápežovi, člen pápežského poradného zboru“.

Kto sú teda kardináli dnes a aké úlohy zastávali v dejinách? Dnes platný cirkevný zákonník Kódex kanonického práva z roku 1983 ich definuje takto: „Kardináli Svätej rímskej cirkvi tvoria osobitné kolégium, ktorému prislúcha právo postarať sa o voľbu Rímskeho veľkňaza podľa normy osobitného práva; okrem toho kardináli pomáhajú Rímskemu veľkňazovi buď kolegiálne, keď sú zvolávaní, aby prerokovali otázky väčšieho významu, alebo ako jednotlivci, keď totiž v rozličných úradoch, ktoré zastávajú, poskytujú pomoc Rímskemu veľkňazovi predovšetkým v každodennej starostlivosti o celú Cirkev“ (kánon 349).

Ide teda o dve dôležité úlohy: o právo voliť pápeža ako aj radiť mu. Sú to bez pochyby podstatné, základné, čiže „kardinálne“ povinnosti, ktoré dali pôvod a názov aj nositeľom tých úloh. Aj v našej reči sa to slovo používa ako prívlastok, keď hovoríme o kardinálnej otázke, o kardinálnom probléme alebo omyle a podobne.

V histórii sa toto slovo tiež užívalo ako prívlastok, ktorým sa označovali hlavní, „kardinálni“ kňazi a diakoni Ríma, poradiči a spolupracovníci rímskeho biskupa, nástupcu na Petrovom stolci. K ním sa družili aj siedmi biskupi z okolitých takzvaných suburbikárnych sídel. Ich prívlastok ako „kardinálny“ sa pomaly skrátene zaužíval ako podstatné meno: „kardinál“. Títo všetci tvorili spolu osobitnú skupinu, čiže „kardinálske kolégium“. Od roku

1179 oni sú výluční voliči pápeža. V dvanástom storočí začali pápeži menovať za kardinálov aj hodnostárov, ktorí sídlili mimo Ríma. Keďže však mali voliť rímskeho biskupa-pápeža, pri menovaní dostávali svoj vlastný kostol, čiže titul v Ríme, ako je tomu dodnes. Preto celý ich titul znie: „kardinál Svätej rímskej cirkvi, titulu príslušného kostola“, napríklad pre mňa: titulu sv. Sabíny.

Celkový počet kardinálov neprevyšoval na začiatku číslo tridsať; Sixtus V. ho roku 1586 zvýšil na sedemdesiat, lebo Cirkev rástla a nové národy si žiadali členstvo v takom dôležitom zbere. Pavol VI. určil roku 1973 najvyšší počet voličov Petrovho nástupcu na stodvadsať, pričom však obmedzil na osemdesiat rokov vek tých, čo sa môžu zúčastniť na voľbe pápeža a ostať členmi jeho pomocných orgánov. Pri voľbe Benedikta XVI. bolo nažive celkovo 183 kardinálov a z tých stodvadsiatich, ktorí mali nato právo, vstúpilo do konkláve 115.

Kto sa však môže stať kardinálom? Cirkevný zákonník upresňuje: „Tých, ktorí majú byť povýšení na kardinálov, si Rímsky veľkňaz slobodne vyberá spomedzi mužov, ustanovených aspoň v posvätnom ráde presbyterátu, ktorí vysoko vynikajú učenosťou, mravmi, nábožnosťou, ako aj rozumnosťou v spravovaní vecí; tí, ktorí ešte nie sú biskupmi, musia prijať biskupskú konsekráciu“ (kánon 351, § 1). Pápeži však niektorých kardinálov, ktorí si o to pre vek, zdravie alebo iné príčiny požiadali, oslobodili od povinnosti dať sa vysvätiť za biskupov. Z novšej histórie poznáme aj prípady, keď pápeži oznámili povýšenie niekoho za kardinála, ale jeho meno si z rôznych príčin ponechali „v srdci“, čiže „in pectore“ a oznámili ho až za vhodnejšej situácie. Pamätám sa na troch takých kardinálov, a to na Čiňana Gongu, Poliaka Jaworskeho a Letonca Pujatsa. Poradnú funkciu vykonávajú kardináli najmä na schôdkach, čiže „konzistóriach“, ktoré zvoláva pápež. Ako predpisuje cirkevný zákonník, „kardináli majú povinnosť horlivo spolupracovať s Rímskym veľkňazom; preto kardináli, ktorí zastávajú akýkoľvek úrad v kúrii a nie sú diecéznymi biskupmi, sú povinní sídlieť v Ríme“ (kánon 356).

Katolícka Cirkev sa rozšírila po celom svete a mnohé národy túžia po tom, aby mali svojho kardinála. Zloženie kardinálskeho zboru je stále viac medzinárodné, ako výraz univerzálnosti samej Cirkvi. Ja sa ešte pamätám na menovanie prvého čínskeho a afrického kardinála; dnes sú v zbere hojne zastúpené všetky svetadiely. Treba si však znovu uvedomiť, že kardinál je hodnosť a titul, nie sviatosť, akú dostáva pri vysviacke biskup. Purpurová farba šiat pripomína všetkým kardinálom zvýšenú povinnosť byť vernými Ježišovi Kristovi, jeho Cirkvi a Petrovým nástupcom „usque ad effusionem sanguinis“, až po vylití krvi“. V dejinách Cirkvi táto vernosť dosiahla vysoký stupeň, ba v niektorých prípadoch až mučeníctvo. Niektorí kardináli sa dostali na oltár, ako mučeník John Fisher, Karol Boromejský, Róbert Bellarmino, Alojzij Stepinac a iní; niektorí sa potom stali pápežmi a boli kanonizovaní, alebo blahorečení. Nezabúdame ani na tých, čo sú už na ceste k oltáru: Karol Wojtyła neskôr Ján Pavol II., vietnamský kardinál Van Thuan a argentínčan Eduardo Pironio. Veď aj kardináli sú povolani k svätosti! **Kardinál Jozef Tomko**

Benedikt XVI. odpovedá na otvorený list moslimských lídrov za obnovu dialógu medzi náboženstvami

Vatikán (29. novembra, RV) – Benedikt XVI. sa chce stretnúť s tvorcami otvoreného listu, s názvom „Spoločné slovo medzi nami a vami“, ktorý podpísalo a zaslalo Svätému Otcovi a predstaviteľom ďalších kresťanských cirkví minulý mesiac 138 moslimských lídrov. List podpísal v mene Svätého Otca vatikánsky štátny sekretár Tarcisio Bertone a adresoval ho prezidentovi Islamského inštitútu Aal al-Baytovi, ako jednému z hlavných iniciátorov listu. V odpovedi Svätej stolice je vyjadrená ochota Benedikta XVI. prijať signatárov listu. Na spoluprácu a pracovné stretnutie je pripravená aj Pápežská rada pre dialóg s náboženstvami.

Svätý Otec v odpovedi veľmi ocenil pozitívny, pokojný a nie polemický tón otvoreného listu. Benedikt XVI. píše, že dialóg a spolupráca medzi kresťanmi a moslimami je možná, pretože veria v jediného Boha, ktorý je Prozreteľnosť, Stvoriteľ a Sudca, ktorý bude na konci sveta súdiť naše skutky. Mali by sme sa teda všetci snažiť, aby sme boli vernými a aby sme plnili Jeho vôľu. Svoju odpoveď Svätý Otec uzatvára nadviazaním na otvorený list slovami, že láska k Bohu a láska k blížnemu je podstatou každého náboženstva. -sg-

Svätá stolica zverejnila posolstvo Benedikta XVI. k 94. svetovému dňu migrantov a utečencov

Vatikán (28. novembra, RV) – Svätá stolica v stredu zverejnila posolstvo pápeža Benedikta XVI. k blížiacemu sa 94. svetovému dňu migrantov a utečencov, ktorý si pripomenieme 13. januára 2008. Téma je tentokrát zameraná na mladých migrantov. Ako zdôraznil Svätý Otec, globalizačný proces so sebou prináša aj zvýšenú mobilitu obyvateľstva. Následkom toho mnoho mladých ľudí, vyzbrojených intelektom a vedomosťami, opúšťa svoje rodné krajiny, aby hľadali uplatnenie v zahraničí. Mnohokrát v tejto súvislosti čelia “ťažkostiam dvojitej príslušnosti”. Na jednej strane sú viazaní ku krajine pôvodu a k tradíciám svojich predkov, na strane druhej sa snažia začleniť do novej spoločnosti. Benedikt XVI. poukázal na to, že “medzi mladými ľuďmi sú aj dievčatá, ktoré sa ľahšie stávajú obeťami zneužívania, vydierania a dokonca týrania každého druhu... Chlapci a dievčaná často končia na ulici, ponechaní napospas vykorisťovateľom bez škrupu-

lí, ktorí ich často premenia na objekty psychického, morálneho a sexuálneho násillia.”

Svätý Otec poukázal aj na ťažkosti, s ktorými sa mládež stretáva pri snahe prispôbiť sa novému prostrediu, ktoré je mnohokrát veľmi odlišné od ich pôvodného. V tejto súvislosti povzbudil mladých ľudí, ktorí vo svojej rodnej krajine získali kresťanskú formáciu, aby toto dedičstvo viery a evanjeliových hodnôt žili tak, aby prinášalo ovocie v podobe vydávania neustáleho svedectva o viere v rôznych životných kontextoch. Benedikt XVI. sa v závere dokumentu obrátil na študentov, ktorých počet v zahraničí stúpa. Zdôraznil, aké je dôležité, aby sa im dostalo pomoci v hľadaní spôsobu, ako sa otvoriť dynamike medzikultúrnych vzťahov a nechať sa obohatiť kontaktom so študentmi iných kultúr a náboženstiev. Vyzval mládež, aby rešpektovala zákony a právo a nikdy sa nenechala uniesť nenávisťou a násillím. “Namiesto toho sa snažte byť protagonistami sveta, kde vládne porozumenie, solidarita, spravodlivosť a pokoj,” uzatvára svoje posolstvo Svätý Otec. -dj-

Začalo sa I. medzinárodné stretnutie o pastorácii ľudí bez domova

Vatikán (26. novembra, RV) – V pondelok sa vo Vatikáne začal I. medzinárodný kongres o pastorácii o ľudí bez domova, ktorý organizuje Pápežská rada pre duchovnú starostlivosť o presťahovalcov a cestujúcich. Zúčastňuje sa na ňom 50 zástupcov z 29 krajín 4 kontinentov. Ako uviedol sekretár dikastéria arcibiskup Agostino Marchetto, stretnutie je tretím zo série podujatí, súvisiacich s pastoráciou na cestách.

Jeho cieľom je ponúknuť príležitosť tým, ktorí pôsobia v tejto oblasti, na zdieľanie skúseností, postupov, úspechov, aj ťažkostí; skúmať globálnu aj lokálnu realitu fenoménu bezdomovectva, špecifikovať nové spôsoby pre podporu dôstojnosti ľudskej bytosti, ktorá žije na ulici; nájsť nové stratégie spolupráce so štátom a s dobrovoľníkmi; konsolidovať cirkevné povedomie, týkajúce sa prítomnosti ľudí bez strechy nad hlavou v spoločnosti a povzbudiť miestne komunity, aby k nim neboli ľahostajné; a napokon rozšíriť perspektívy Pápežskej rady v oblasti pastorácie ľudí bez domova, aby mohla podporiť a povzbudiť všetkých, ktorí sú zainteresovaní do tohto apoštolátu, najmä prostredníctvom biskupských konferencií a ich národných komisií.

Odhaduje sa, že na svete je dnes asi miliarda ľudí bez strechy nad hlavou. Vo veľkých svetových metropolách žije na uliciach približne 100 miliónov detí. Denne následkom absencie obydlia, znečistenej vody a nedostatočnej zdravotnej starostlivosti zomiera asi 50 tisíc ľudí, prevažne žien a detí. -dj-

Nový sekretár Pápežskej rady pre spoločenské dorozumievacie prostriedky

Vatikán (30. novembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. dnes vymenoval nového sekretára Pápežskej rady pre spoločenské dorozumievacie prostriedky. Stal sa ním doterajší riaditeľ Diecézneho úradu pre verejné záležitosti v Dubline Mons. Paul Tighe. **-dj-**

Georg Ratzinger: Najlepšou pomocou pre môjho brata je modlitba veriacich

Rakúsko (23. novembra, RV/Zenit) – Brat pápeža Benedikta XVI. hovorí, že najlepší spôsob, ako pomáhať Svätému Otcovi, je prostredníctvom modlitby. Mons. Ratzinger pre agentúru Zenit uviedol, že jeho mladší brat nesie pápežským poslaním skutočne ťažké bremeno, ale vie, že nie je sám a cíti „podporu celej Cirkvi, všetkých jeho bratov a veriacich. Pozná mnoho ľudí, ktorí sa zaňho modlia a vie, že ho ochraňuje anjel strážny, rovnako ako ho ochraňuje Boh, ktorý ho vybral pre túto úlohu.“

Mons. Georg Ratzinger strávil určitý čas so svojim bratom počas jeho minuloročnej návštevy Bavorska. Ako uvádza, všade bol prijatý s veľkou pozornosťou a duchom služby: „Cítil som podporu ľudí, ktorí boli vždy ochotní pomôcť a našiel som veľkolepú slávnostnú atmosféru.“ V Bavorsku pápež Benedikt XVI. venoval aj jeden deň osobným aktivitám, počas ktorých navštívil dom svojho brata v Regensburgu a cintorín v Ziegetzdorfe, kde sú pochovaní jeho rodičia a sestra Mária. Georg Ratzinger sa narodil v roku 1924 v Pleiskirchene, neďaleko mesta Altötting. Jeho brat Joseph, terajší Svätý Otec, sa narodil 16. apríla 1927. Obaja bratia prijali kňazskú vysviacku v rovnaký deň 29. júna 1951. **-mf-**

Zasadanie biskupov COMECE v Bruseli

Na svojom jesennom plenárnom zasadani sa v Bruseli v dňoch 21. - 23. novembra 2007 zišli delegáti Komisie biskupských konferencií krajín Európskej únie (COMECE). Konferenciu biskupov Slovenska reprezentoval jej stály delegát ordinár OS a OZ SR biskup Mons. František Rábek. Biskupi sa v rámci programu zasadania venovali ťaživej situácii irackých utečencov, zvlášť kresťanov, a vyzvali EÚ a jej členské štáty, aby

v priebehu nasledujúcich dvoch rokov zvýšili počty prijatých imigrantov z tejto krajiny. Biskupi vyzvali členské štáty aj k umožneniu liečenia chorých irackých detí v európskych zdravotníckych zariadeniach. Europoslanec Elmar Brok predstavil prítomným biskupom vytvorenie pozície vysokého zástupcu EÚ pre zahraničné záležitosti a ďalšie normy, ktoré budú obsahom pripravovanej tzv. Lisabonskej zmluvy – dokumentu nahrádzajúceho euroústavu. Biskupi navrhli, aby tento zástupca udržoval pravidelný kontakt s cirkvami a náboženskými spoločnosťami EÚ, a mohol tak lepšie a efektívnejšie brániť právo na slobodu vyznania a práva jednotlivých cirkví a náboženských spoločností. Nakoniec biskupi pozitívne zhodnotili veľký počet akcií, ktoré sa uskutočnili na oslavu 50. výročia Rímskych zmlúv, medzi ktorými boli viaceré púte, kongresy „Hodnoty a perspektívy“ v Ríme, alebo ekumenické stretnutia v Stuttgarte, Sibiu a ďalšie. Tieto aktivity podľa európskych biskupov sú dôkazom zblížovania európskych národov a kultúr a robia Cirkev v Európe viditeľnejšou. **Tibor Ujlacký**

Stretnutie Slovákov v Ríme

Posledná nedeľa liturgického roka, kedy Cirkev vzýva Krista ako Kráľa sveta a ľudských srdc sa stala príležitosťou pre Slovákov pôsobiacich v Ríme, aby sa zišli v Pápežskom slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda. Na ich každoročné pravidelné stretnutie zavítal košický arcibiskup Mons. Alojz Tkáč.

Ako na úvod svätej omše spomenul rektor kolégia Mons. Vladimír Stahovec, zúčastnení chceli stretnutím tiež poďakovať za desaťročie existencie Pápežského slovenského kolégia, ktoré dekrétom z 15. septembra 1997 zriadila vatikánska Kongregácia pre katolícku výchovu.

„Kde by sa toto Kristovo kráľovstvo malo uskutočniť?“ – pýtal sa pán arcibiskup Tkáč v slávnostnej homílii. A spolu s poslucháčmi sa dotkol boľavých tém manželstva a kňazstva, ktoré iba keď sú pevné a zdravé, môžu byť skutočným miestom „panovania Kráľovstva lásky a pokoja“.

Stretnutie Slovákov potom pokračovalo malým občerstvením v priestoroch kolégia.

Milým prekvapením bol pre hostí príchod J Ex. Gina Realio, diecézneho biskupa diecézy Porto - Santa Rufina, na ktorej území sa nachádza Pápežské kolégium. Jeho srdečný vzťah k Slovákom potvrdil Mons. Stahovec, ktorý spomenul, že príčinu takého postoja možno objaviť v jeho pôsobení v diecéze Spoleto – Norcia, kde mal funkciu generálneho vikára. V tom čase bol viackrát na Slovensku a bol iniciátorom príchodu šiestich slovenských bohoslovcov do Talianska, z ktorých dnes piati pôsobia v tamojších farnostiach. **Rudolf Smoter**

Svätá stolica k riešeniu izraelsko-palestínskej otázky

USA (23. novembra, RV) – Na pôde OSN v New Yorku sa v uplynulých dňoch hovorilo o aktivitách Agentúry pre palestínskych utečencov na Blízkom východe. Prejav predniesol aj stály pozorovateľ Svätej stolice pri tejto inštitúcii arcibiskup Celestino Migliore. Zdôraznil, že zdanlivo nekonečný zoznam ťažkostí a odlišností, ktoré rozdeľujú Izraelčanov a Palestínčanov, môže viesť k ignorácii základných otázok, ktoré tento región sužujú už príliš dlho, ako je napríklad nedostatok vytrvalej politickej vôle k dosiahnutiu stáleho riešenia. Podľa Mons. Miglioreho podstatou záležitosti zostáva problém nespravodlivosti v podobe neustáleho odkladu riešenia konfliktu odmietaním rozumnej dohody a kompromisu.

Ako uviedol, „jeho delegácia je presvedčená, že riešenie v podobe dvoch štátov má najlepšiu šancu upokojiť krízu. Jeho realizácia je základnou zodpovednosťou priamo zúčastnených strán a susediacich krajín, ktoré majú bezprostredný záujem na celej otázke. Kým medzinárodné spoločenstvo môže iba poskytnúť podporu, potrebnú na zjednotenie, zúčastnené strany musia odsunúť stranou svoje zámienky a začať plnohodnotné rokovania o dvojštátnom riešení.“ Arcibiskup Migliore vyjadril nádej, že medzinárodná konferencia, ktorá sa uskutoční koncom tohto mesiaca, posunie mierový proces úspešne dopredu.

-dj-

Svätá stolica na stretnutí o riešení situácie na Blízkom východe

Vatikán (27. novembra, RV) – Svätá stolica vyslala delegáciu do amerického Annapolisu, kde sa v utorok koná stretnutie Izraelčanov a Palestínčanov s ďalšími svetovými lídrami, aby spoločne hľadali riešenie situácie na Blízkom východe. Na jej čele stojí podsekretár pre vzťahy so štátmi Vatikánskeho štátneho sekretariátu Mons. Pietro Parolin. Výzvu amerických biskupov modliť sa za úspech stretnutia, podporil v príhovore pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána aj pápež Benedikt XVI. Účastníci sa v Annapolise snažia znovu otvoriť rozhovory s cieľom nájsť spravodlivé a definitívne riešenie konfliktu, ktorý sužuje Svätú zem už 60 rokov. Ako uviedol arcibiskup Galveston-Houstonu kardinál Daniel DiNardo, stretnutie v Annapolise „je zdrojom veľkej nádeje“. „Dúfam, že tí, ktorí sú zainteresovaní do

tejto medzinárodnej konferencie, sa budú horlivo snažiť dospieť k výsledku, ktorý účinne zaistí pokoj v oblasti Blízkeho východu,“ dodáva kardinál DiNardo.

-dj-

Izraelský geológ starými cirkevnými dokumentmi predpovedá zemetrasenia

Izrael (22. novembra, RV/CNS) – Starobylé cirkevné dokumenty, niektoré z nich z vatikánskych archívov, pomáhajú izraelskému geológovi zakresliť mapu zemetrasení a seizmologicky ohrozených území vo Svätej zemi, aby sa pomocou nej mohlo určiť, kedy sa uskutočnia prípadné ďalšie zemetrasenia.

Shmulik Marco, geológ z univerzity v Tel Avive tvrdí, že na základe svojho výskumu odhalil niekoľko ničivých zemetrasení, ktoré zasiahli Jeruzalem počas posledných 2000 rokov. Najväčšie z nich boli zaznamenané v údolí Jordánu v rokoch 31 a 363 pred Kr. a v rokoch 749 a 1033 po Kr. Podľa výskumníka je okolie Jeruzalema ohrozenou zónou, pokiaľ ide o zemetrasenia.

-mf-

Filipínski biskupi: misijné poslanie treba plniť celý rok

Filipíny (22. novembra, RV/CNS) – „Boží ľud na Filipínach potrebuje pokračovať v misijnej formácii, nie iba počas októbra – mesiaca misií a misijnej nedele. Misijná formácia musí byť súčasťou pravidelnej pastoračnej aktivity v každej farnosti“ - uviedli v rámci misijnej formácie kléru, rehoľníkov a laických združení s ohľadom na nový liturgický rok, ktorý sa čoskoro začne katolícki biskupi na Filipínach. Biskupi vyzývajú katolíckych laikov k „prinášaniu svedectiev a ohlasovaniu prítomnosti a príchodu Božieho kráľovstva,“ v duchu úcty a dialógu s príslušníkmi všetkých náboženstiev, kultúr a tradícií, so solidaritou a zvláštnou pozornosťou, venovanou chudobným. V rámci odpovede na výzvu Cirkvi zorganizovali saleziáni na Filipínach misijný seminár na tému: „Vytváranie siete misijných dobrovoľníkov.“ Jeho termín sa zhodoval s výročím prvej saleziánskej misie do Patagónie 11. novembra 1875. Saleziáni zároveň predstavili príručku misijnej formácie pre rehoľníkov a laických dobrovoľníkov.

-mf-

Vyhlasenie KBS k navrhovanému financovaniu základných umeleckých škôl a školských zariadení

Na programe 69. schôdze vlády Slovenskej republiky 28. novembra 2007 je aj návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Prílohy č. 3 a 3a k nariadeniu vlády stanovujú koeficienty, podľa ktorých budú územnej samospráve napočítané finančné prostriedky na žiakov základnej umeleckej školy a žiakov (detí) školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce a v zriaďovateľskej pôsobnosti štátom uznanej cirkvi, náboženskej spoločnosti, fyzickej osoby alebo inej právnickej osoby. Hodnoty koeficientov pre žiakov (detí) ZUŠ a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkvi a súkromných osôb tvoria len 62% hodnoty koeficientov stanovených pre žiakov (detí) ZUŠ a školských zariadení zriadených obcou.

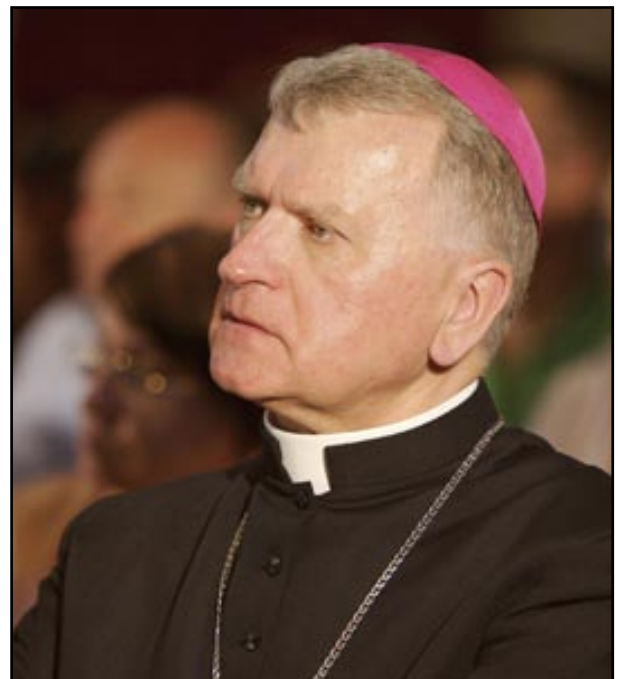
Takto stanovenými koeficientmi je zásadne porušený princíp distribučnej spravodlivosti v rozdeľovaní verejných zdrojov, následkom čoho dochádza k dvojnásobnej diskriminácii. Diskriminované sú tie obce, ktoré nie sú zriaďovateľmi ZUŠ a školských zariadení. Do ich rozpočtu sa dostane o 40% menej výnosu dane z príjmov ako tým obciam, ktoré sú zriaďovateľmi ZUŠ a školských zariadení. Diskriminovaní sú žiaci (deti) navštevujúci ZUŠ a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkvi a súkromných osôb, lebo z verejných zdrojov dostanú na výchovu a vzdelávanie v týchto zariadeniach o 40% menej finančných prostriedkov ako ich rovesníci navštevujúci ZUŠ a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce.

Slovenská republika sa hlási k demokratickým krajinám, ktoré uznávajú základné ľudské práva s vylúčením diskriminácie jednotlivcov. V prípade schválenia predloženého návrhu nariadenia vlády dôjde k faktickej diskriminácii tej časti občanov, ktorí si pre svoje vzdelávanie zvolili inštitúcie poskytujúce takéto služby a nie sú zriadené samosprávou. Uvedená právna úprava výrazne obmedzí slobodnú ponuku vzdelávacích príležitostí zo strany zriaďovateľov, výrazným spôsobom obmedzí slobodnú voľbu vzdelávacej cesty pre žiakov, resp. ich rodičov a upevní monopol a pozície výchovných a vzdelávacích inštitúcií zriaďovaných samosprávou.

Žiadame Vládu Slovenskej republiky, aby predložený návrh nariadenia vlády neschválila. Žiadame, aby každá územná samospráva dostala na žiakov (detí) do veku 15 rokov finančné prostriedky z podielových daní rovnako, podľa počtu žiakov (detí), bez ohľadu na to, kto je zriaďovateľom školského zariadenia a ZUŠ, ktoré žiak (dieťa) navštevuje. Zároveň žiadame poslancov územ-

ných samospráv, aby pri schvaľovaní rozpočtov rešpektovali rovnoprávnosť prístupu k výchove a vzdelávaniu u všetkých žiakov (detí) žijúcich v pôsobnosti územnej samosprávy bez ohľadu na to, kto je zriaďovateľom inštitúcie poskytujúcej výchovno-vzdelávacie služby. **TK KBS**

Benedikt XVI. vymenoval Mons. Henryka Józefa Nowackého za Apoštolského nuncia v Nikaragve

Pápež Benedikt XVI. 28. novembra vymenoval doterajšieho Apoštolského nuncia v Slovenskej republike Mons. Henryka Józefa Nowackého, titulárneho arcibiskupa blérskeho, za Apoštolského nuncia v Nikaragve.

Mons. Henryk Józef Nowacki sa narodil 11. augusta 1946 poľským rodičom v nemeckom Gunzenhausene. Za kňaza bol vysvätený 30. mája 1970 za Tarnowskú diecézu, kde potom pracoval v pastorácii, najmä medzi mládežou. V štúdiách ďalej pokračoval na Katolíckej univerzite v Ľublíne a v Ríme, kde študoval na Univerzite svätého Tomáša, na Pápežskom východnom inštitúte a na Pápežskej diplomatickej akadémii. Dosiahol aj doktorát cirkevného práva. Od 1. júna 1983 je v diplomatických službách Svätej stolice. Pracoval na apoštolských nunciatúrach v Paraguaji a v Angole. 11 rokov na Štátnom sekretariáte Svätej stolice. Okrem poľštiny hovorí po nemecky, taliansky, rusky, francúzsky, španielsky a po portugalsky. Vymenovaný za Apoštolského nuncia bol 8. februára a biskupskú vysviacku prijal 19. marca 2001. **TK KBS / foto -pz-**

Medzinárodná konferencia „Odkaz svätej Alžbety“

Vo štvrtok 22.11.2007 sa v aule Teologickej fakulty v Košiciach v rámci 18. ročníka Festivalu sakrálneho umenia a jubilejného roku svätej Alžbety konala medzinárodná konferencia „Odkaz svätej Alžbety“. Konferencia vytvorila priestor pre analýzy a reflexie na život, účinkovanie a odkaz sv. Alžbety, patrónky Dómu i mesta Košice pri príležitosti 800. výročia jej narodenia.

Program bol rozdelený do dvoch tematických okruhov. V prvom bloku - historickom a teologickom svoje príspevky predniesli hostia z Nemecka, Talianska, Českej republiky, ako aj prednášajúci z Košíc. V druhom bloku - sociálnom a spoločenskom, sa predstavili hostia z Maďarska, Poľska a domáci účastníci, ktorí prezentovali odkaz sv. Alžbety v podobe skúseností a služby ľuďom odkázaných na pomoc druhých. Počas prestávky si účastníci mohli prezrieť putovnú výstavu 36 obrazov „Kvet Uhorska“ - pamiatky sv. Alžbety Uhorskej v Európe a „Alžbetínske archiválie“ - historické materiály nachádzajúce sa v archíve mesta Košice.

Slávka Janičová

Pracovné stretnutie Rady pre Rómov a menšiny

Rada pre Rómov a menšiny Konferencie biskupov Slovenska sa zišla 26. novembra na Arcibiskupskom úrade v Košiciach na svojom pravidelnom pracovnom stretnutí. Zástupcov jednotlivých diecéz pre spoluprácu s Rómami viedol na stretnutí predseda tejto misie biskup Bernard Bober.

Po úvodnom slove biskupa sa stretnutie začalo informáciami zo svetového stretnutia rómских kňazov, diakonov, rehoľníkov a rehoľníc, ktoré sa uskutočnilo v septembri v Ríme.

Biskup Bernard Bober: „Určité body sú tam, ktoré potvrdili, že treba sa naozaj k Rómom správať predovšetkým s úctou, rešpektovať ich kultúru. Treba prerážať myšlienky vzdelávania medzi rómskou komunitou. A potom vyrovnávanie medzi tou majoritnou a menšinovou kultúrou, čo sa musí robiť vytváraním tých dobrých zdravých vzťahov. Pretože na tých vzťahoch cirkvi veľmi veľa záleží.“

Ďalším bodom programu bola informácia Jozefa Červeňa, ktorý pôsobí na Luníku IX. v Košiciach a kde podľa jeho slov štatisticky asi polovicu Rómov 6-tisícovej komunity, hlavne detí sa podarilo pastoračne zachytiť. „Od budúceho roku by to mali prevziať Saleziáni. Je tam nejaká partia ľudí, nejaká komunita. Väčšinou sú to mladí, ktorí tvoria také

jadro budúcej farnosti. A tiež je tam rozostavaná stavba, komunitné centrum a zároveň aj ako pastoračné centrum aj vďaka ľuďom, ktorí nám prispeli.“

Rádio Lumen, Jaroslav Fabián

Biskup František Rábek u vojakov v sídle NATO v Bruseli

Veliteľstvo NATO v SHAPE v Bruseli 21. novembra navštívil ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek. Privítal ho národný vojenský predstaviteľ Milan Čelko a informoval ho o hlavných úlohách veliteľstva a súčasných aktivitách Úradu národného vojenského predstaviteľa. Počas rozhovorov sa Mons. Rábek živo zaujímal o život rodín vojakov slúžiacich na veliteľstve a pohovoril si osobne s prítomnými dôstojníkmi. Súčasťou návštevy vojenského ordinára na veliteľstve bolo celebrowanie svätej omše v miestnej kaplnke spolu s nemeckým vojenským kaplánom. Mons. Rábek prediskutoval v klube veliteľstva SHAPE aj ďalšie otázky podpory duchovného života vojakov a ich rodín slúžiacich mimo domova, mimo územia Slovenskej republiky, ako i problematiku duchovnej služby a pastoračnej starostlivosti v operáciách s predstaviteľmi našej vojenskej misie. Na záver návštevy vojenský ordinár odovzdal národnému vojenskému predstaviteľovi Čelkovi knihu s názvom Mozaika pravdy. Pre ďalšie využitie v miestnej knižnici a pre príslušníkov OS SR slúžiacich v štruktúrach veliteľstva SHAPE taktiež odovzdal niekoľko exemplárov knihy a ďalších spomienkových predmetov s náboženskou tematikou. Od národného vojenského predstaviteľa obdržal Mons. Rábek pamätnú plaketu ÚNVP v SHAPE.

Tibor Ujlacký

Vladyka Babjak posvätil fasádu chrámu v Bardejove

Nedeľa Krista Kráľa 25. novembra bola v bardejovskej gréckokatolíckej farnosti slávnostnejšia ako po iné roky. Medzi veriacich zavítal prešovský eparcha Ján Babjak, ktorý pred začiatkom archieprejskej svätej liturgie posvätil obnovený exteriér – fasádu farského Chrámu sv. Petra a Pavla. „Urobiť na chráme novú fasádu je neporovnateľne ľahšie, ako budovanie duchovného chrámu v nás“, zaznelo v poďakovaní bardejovského farára a protopresbytera otca Jozefa Zorvana.

Eubomír Petrik

V Spišskej Kapitule začal týždeň modlitieb za ústavných činiteľov

Medzi všetkými prečinmi proti životu, akých sa človek môže dopustiť, umelý potrat má rysy, ktoré ho robia osobitne vážnym a odsúdeniahodným zločinom. II. vatikánsky koncil ich spolu so zabíjaním detí definuje ako „odporný zločin.“ Dnes sa však vedomie tohto zla vo svedomiach mnohých ľudí postupne oslabuje. Akceptovanie umelého potratu v zmýšľaní, v konaní, ba aj v zákonoch je výrečným znakom strašnej krízy morálneho zmyslu, ktorý postupne stráca schopnosť rozlišovať medzi dobrom a zlom dokonca i vtedy, keď ide o základné právo na život. V tejto hroznej situácii je dnes zvlášť potrebná odvaha, ktorá umožní pozrieť sa pravde do očí, nazývať veci pravými menami a nepodliehať pritom pohodlným kompromisom či pokúšeniu klamať samého seba. Do tohto kontextu môžeme umiestniť kategorickú výstrahu proroka: „Beda tým, čo vravia zlému dobré a dobrému zlé, robia svetlo tmou a tmou svetlom“ (Iz 5,20). Práve v prípade umelého potratu možno sa dnes stretnúť s dvojznačnou terminológiou, ako napríklad „prerušenie tehotenstva“, ktorým chcú zakryť jeho pravú povahu a vo verejnej mienke zmierniť jeho závažnosť. Možno práve tento jazykový jav je symptómom nepokojného svedomia. Nijaké slovo však nie je schopné zmeniť skutočnosť: umelý potrat je - nezávisle od toho, ako je vykonaný - vedomým a priamym zabitím ľudskej bytosti v počiatočnom štádiu jej života medzi počatím a narodením.“ EVANGELIUM VITAE, b. 58

Presne týždeň pred rokovaním Ústavného súdu SR o interrupčnom zákone sa chceme všetci spoločne spojiť v jednom úmysle: za rozhodnutie nedovoliť zabiť, ale nechať žiť. Preto všetky modlitby, pôst, sebazápor, služby lásky, skutky telesného a duchovného milosrdenstva... chceme obetovať Bohu Otcovi a prosiť ho o potrebné dary Ducha Svätého pre všetkých, ktorí budú v tejto veci rozhodovať...

Peter Majda

Mikuláš Mišík žil pre dobro národa a Kristovej Cirkvi

„Bol obetavým kňazom a všetko čo robil, robil pre dobro národa a Kristovej Cirkvi,“ priblížil 25. novembra osobnosť Mikuláša Mišíka, kňaza Banskobystrickej diecézy, biskup Rudolf Baláž počas slávnostnej sv. omše vo farskom kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi. Pri príležitosti stého výročia narodenia tohto historika a publicistu odhalili pamätnú tabuľu a miestny výbor

Matice slovenskej predstavil knihu o jeho živote a diele. Na slávnosti sa zúčastnil primátor mesta Ján Bodnár, ktorý diecéznemu biskupovi odovzdal prvý výtlačok knihy. Prítomný bol i dekan bojnického dekanátu František Havlík a kňazi z blízkych farností.

V homílii sv. omše na slávnosť Krista Kráľa povzbudil biskup Rudolf Baláž prítomných, aby nestratili tú správnu životnú orientáciu kresťana – dosiahnutie Nebeského kráľovstva. Heslo „via recta perge – priamou cestou kráčaj“, sa podľa slov biskupa ukázalo aj na životných osudoch Mikuláša Mišíka, ktorý počas svojej činnosti historika a kňaza neuhýbal tlakom vtedajšieho režimu. „Jemu bol Kristus kráľom svojho života,“ pokračoval Rudolf Baláž, ktorý osobu prievidskeho kánonika Mišíka spoznával ako mladý kňaz pri osobných stretnutiach. Prievidžanom diecézny biskup poprial, aby pri spomienke na svojho rodáka mali kresťansko-katolícku hrdosť.

Keďže nedeľná sv. omša býva v Prievidzi venovaná mladým ľuďom, biskup Rudolf sa obrátil aj na rodičov: „v nich máte, rodičia, najväčšie klenoty – nasmerujte ich na Krista.“ Ako duchovný otec diecézy poprosil rodičov obzvlášť o dve veci: domácu rodinnú katechézu a zodpovedný osobný rodičovský príklad. Biskup Rudolf Baláž počas slávnosti poďakoval miestnym zástupcom Matice slovenskej, ktorí v priebehu roku 2007 – roku Mikuláša Mišíka v Prievidzi, venovali tejto osobnosti mnoho pozornosti a pracovnej energie. Výsledkom tejto práce je i kniha „Mikuláš Mišík, kňaz a historik, život a dielo“ od spoluautorov Ján Sabo, Erik Kližan, Anna Sabová.

Zuzana Juhaniaková

Zomrel páter Vojtech Kováčik SVD

V ranných hodinách dňa 8. novembra 2007, na sviatok Krista Kráľa, si Pán k sebe povolal svojho verného služobníka pátra Vojtecha Kováčika zo Spoločnosti Božieho Slova. Žádušná svätá omša a pohrebné obrady sa konali v stredu 28. novembra 2007 v Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Nitre na Kalvárii.

Páter Vojtech Kováčik sa narodil sa 14. mája 1924 v Chynoranoch, okres Topoľčany. Do Spoločnosti Božieho Slova vstúpil v Nitre r. 1939. Večné sľuby zložil v auguste 1959 v Nitre a tajne prijal kňazské svätenia z rúk otca biskupa J. Ch. Korca v Bošanoch 27. decembra 1959. V roku 1979 bol generálnym vedením Spoločnosti Božieho Slova v Ríme menovaný za provinciála Slovenskej provincie SVD.

Spoločnosť Božieho Slova v ňom stráca príkladného, horlivého a obetavého misionára a rehoľníka. V kresťanskej nádeji však dúfa, že v ňom nájde aj verného orodovníka a pomocníka v nebi. **-pd-**

V Pastoračnom centre v Ružomberku otvorili výstavu fotografií Lurdy – Fatima

Výstavu 52 fotografií sprístupnili v pondelok v priestoroch Univerziténeho pastoračného centra Jána Vojtaššáka v Ružomberku. Ide o dokumentárne snímky jedného zo štyroch univerzitných kaplánov, pátra Štefana Halienku, SJ z poznávacieho zájazdu po Európe, na ktorom sa od 1. do 16. septembra zúčastnili študenti a pedagógovia z Katolíckej univerzity (KU) a ich rodinní príslušníci.

Na 18 paneloch fotografie predstavujú napríklad miesta, ako napríklad Paríž, Versailles, Lurdy, Fatima, Batalha, Lisabon, Toledo, Madrid, Barcelona, Montserrat či Miláno. Fotografie sú výberom z dokumentov, ktoré boli nafotografované počas celej cesty. „Prezentácia má snahu zachytiť celý priebeh poznávacieho zájazdu, autor sa v nich snažil zachytiť to, čo bolo primárnym cieľom tohto poznávacieho zájazdu, ktorý spočíval v duchovnom obohatení, v prehĺbení našej viery na pútnických miestach, ako aj v poznávaní sakrálneho a svetského umenia,“ uviedla jedna z koordinátoriek UPaC Helenka Pisarčíková. Súčasťou pondelkového otvorenia sa stala aj prezentácia novej knihy od bývalého tajomníka Sekcie pre mládež pri Konferencii biskupov Slovenska, kňaza Ondreja Šmidriaka a rozhovory mladých účastníkov zájazdu. Na stretnutie prišli aj rektor KU prof. Boris Banáry a ďalší členovia akademickej obce.

Výstavu pripravil kňaz Štefan Halienka, SJ v spolupráci s UPaC. Výstava je akademickej obci i verejnosti prístupná od pondelka do piatku od 9.00 hod. do 22.30 hod., cez víkend od 17.00 hod. do 22.00 hod. Celkovo potrvá do konca roka. **-ml-**

Festival v Prešove priniesol hlboký kultúrny a duchovný zážitok

Pod záštitou vладыky Jána Babjaka, prešovského eparchu, a predsedu Prešovského samosprávneho kraja Petra Chudíka sa v sobotu 24. novembra uskutočnil v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove XVI. ročník Festivalu duchovných piesní byzantského obradu.

Na festivale vystúpilo sedem speváckych zborov: Zbor sv. Romana Sladkoveca, ktorý tvoria bohoslovci Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. biskupa Pavla Petra Gojdiča študujúci na GTF PU v Prešove, Gréckokatolícky zbor Hlahol z farnosti na Sídlisku III

v Prešove, Gréckokatolícky chrámový zbor sv. Petra a Pavla z Bardejova, Katedrálny zbor sv. Jána Krstiteľa z Prešova, Gréckokatolícky chrámový zbor blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča z Vranova n/T. – Čemerného, Zbor sv. Cyrila a Metoda pri Katedrálnom chráme Narodenia Presvätej Bohorodičky v Košiciach a Gréckokatolícky chrámový zbor Chrysostomos z Bratislavy. Zazneli duchovné skladby od známych autorov ako P. I. Čajkovskij, D. Bortňanskij N. Kedrov, M. Verbickij, V. Dvořák, J. Cimbora, Š. Ladyžinský, N. Rimskij-Korsakov a ďalších.

Záver festivalového popoludnia patril už tradične spoločnej skladbe Budi imja Hospodne od D. Bortňanského. Biskup Babjak im zároveň poďakoval za hlboký kultúrny a duchovný zážitok. Skutočnou bodkou festivalu bola nedeľná svätá liturgia v prešovskej katedrále, ktorú nádherným spevom sprevádzal bratislavský zbor Chrysostomos. Slávenie Eucharistie oživil liturgickými spevmi v slovenčine, staroslovenčine a v gréčtine. **-lp-**

Otvor svoje srdce a daruj knihu

Za aktívnej spolupráce bratov bohoslovcov z Kňazského seminára bl. P. P. Gojdiča v Prešove sa po ôsmych rokoch hľadania najvhodnejšej metódy zostavili dve najdôležitejšie náboženské knihy pre sluchovo postihnuté deti: Sväté písmo a Modlitebník. Špeciálna metóda – komunikácia kresbou a písmom – umožní slabšie chápujúcim deťom pochopiť aj náročné texty Svätého písma. „Naším cieľom je, aby tieto knihy mohli používať všetky postihnuté deti vo všetkých mestách a dedinách na Slovensku,“ upresnila autorka metódy, ktorá sa v knihách používa Darina Petříková.

„V každej farnosti žije aspoň jedno postihnuté dieťa - mentálne, telesne, zrakovo, sluchovo alebo rečovo. Na vzdelanie majú rovnaké právo ako zdravé deti. Toto vzdelanie sa však nemá dotýkať iba svetských záležitostí. Postihnuté deti potrebujú aj vzdelávanie v náboženských otázkach, potrebujú zažívať spoločenstvo tých, ktorí sa milujú. Potrebujú poznávať Božie slovo, učiť sa modliť,“ pokračuje Petříková, ktorá dodáva, že príspevok zo zisku predaja kníh bude použitý na nákup kníh pre sluchovo postihnuté deti zo sociálne slabých rodín. Cena Evanjelia podľa Lukáša je 280 Sk a Modlitebníka 170 Sk.

Príspevky môžete posilať na č. účtu:

ČSOB: 4001806151/7500

KS: 0558

VS: 333

SS: 333

Darina Petříková